NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat

RULLESTAD & SKROMME ENERGI AS
Solheimsgaten 15, 5058 BERGEN

Vår dato: 31.10.2024
Vår ref.: 202309980-18 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

NVE gir konsesjon til nettilknytning og elektriske anlegg i Kvernhuselva, Skromme og Bordalen kraftverk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Rullestad & Skromme Energi AS konsesjon for å bygge og drive elektriske anlegg i tre kraftverk i Rullestad i Etne kommune i Vestland fylke.

NVE har gitt tillatelse til omtrent 2,4 kilometer med 22 kV jordkabel fra Kvernhuselva, Skromme og Bordalen kraftverk til tilknytningspunkter i distribusjonsnettet, samt totalt tre kilometer med 1 kV jordkabel fra kraftstasjonene og opp til de ulike inntakslukene. I tillegg har vi gitt tillatelse til transformatorer og generatorer i kraftstasjonene til ovennevnte kraftverk.

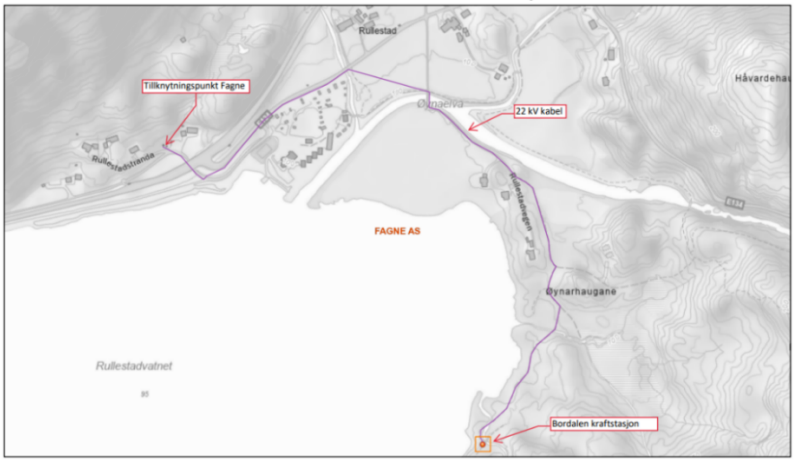
Dokumentene er å finne på www.nve.no/16176/A.

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

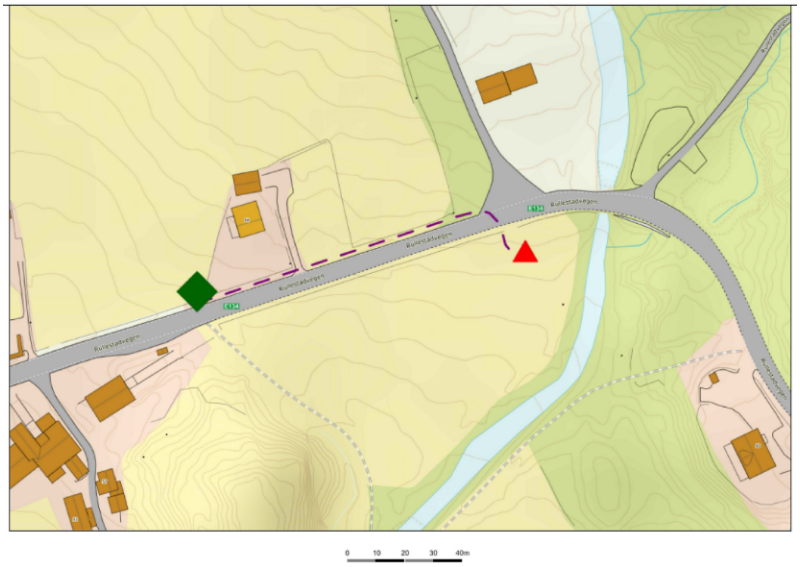
Søknaden

Vi viser til søknad av 21. august 2024, hvor Småkraft AS, på vegne av Rullestad & Skromme Energi, søker om anleggskonsesjon for nettilknytning av, og elektriske anlegg til tre kraftverk ved Rullestad-området i Etne kommune, henholdsvis Kvernhuselva, Bordalen og Skromme kraftverk.

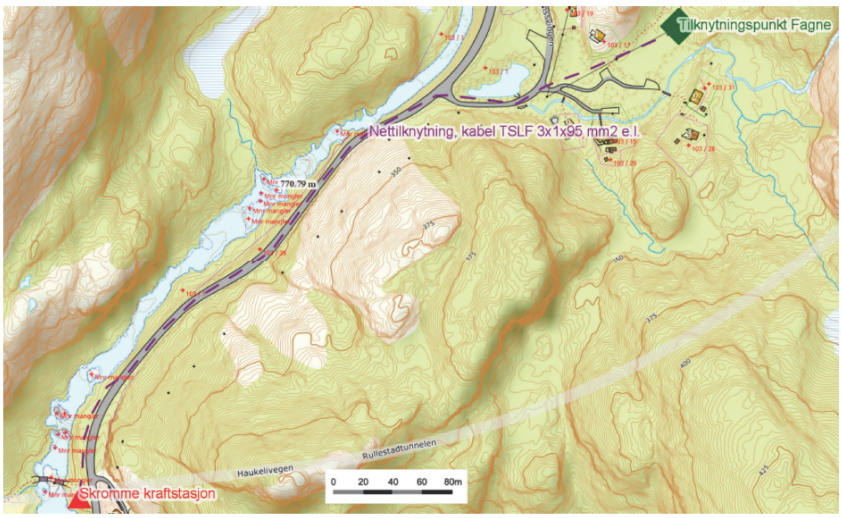
NVE har tidligere gitt vassdragskonsesjon til bygging og drift av kraftverkene (NVE-ref. 200802132). Kraftverkene skal tilknyttes overliggende nett med 22 kV jordkabler, se kart 1, 2 og 3. I tillegg søkes det om tillatelse til å installere generator og transformator i kraftstasjonen til hvert kraftverk, samt strømforsyning til inntakene som vil følge rørgrøftene og tunnel for vannkraftverkene. Generatorer og transformatorer vil plasseres innendørs i kraftstasjonene.

Kart 1: Bordalen kraftverk tilknyttes overliggende nett med en om lag 1.350 meter lang 22 kV jordkabel. Kabelens trasé er markert med lilla stiplet strek. Kilde: Konsesjonssøknad fra Småkraft

Kart 2: Kvernhuselva kraftverk tilknyttes overliggende nett med en om lag 100 meter lang 22 kV jordkabel. Kabelens trasé er markert med lilla stiplet strek. Kilde: Konsesjonssøknad fra Småkraft

Kart 3: Skromme kraftverk tilknyttes overliggende nett med en om lag 800 meter lang 22 kV jordkabel. Kabelens trasé er markert med lilla stiplet strek. Kilde: Konsesjonssøknad fra Småkraft

Utførte forarbeider

Tiltakshaver har avklart kapasitet i overliggende nett og driftsmessig forsvarlig tilknytning med Statnett og Fagne. Det er per dags dato ikke kapasitet for innmating av full effekt fra Rullestad-kraftverkene. Derfor må kraftverkene driftes med begrensninger på maksimal tillatt produksjon inntil oppgradering av Statnett sin transformatorstasjon i Blåfalli er gjennomført.

Rullestad & Skromme Energi har kommet til minnelig avtale med berørte grunneiere, det er inngått tilknytningsavtale med områdekonsesjonær Fagne, hvor kapasitet i overliggende nett er avklart. Tiltakshaver har innhentet forhåndsuttalelser fra Etne kommune, Vestland fylkeskommune, Statsforvaltaren i Vestland, Statens vegvesen, og presentert planene for grunneierne ved eget møte 19. juni 2023.

NVEs behandling av søknaden

Behandling av søknaden

Siden tiltaket er hørt i forbindelse med detaljplan for miljø og landskap, og vil ha begrensete virkninger for areal og miljø ser ikke NVE behov for ytterligere høring av søknaden, og unnlater høring i medhold av energiloven § 2-1.

Etne kommune foreslår i sin uttalelse at jordkabel fra Bordalen graves ned diagonalt over jordet til gnr. 102, brn. 3 i stedet for å følge veier og stier i området. Statsforvaltaren i Vestland har ingen spesielle merknader til søknaden. Vestland fylkeskommune har kommentarer primært knyttet til kulturminner. Statens vegvesen kommenterer at de forutsetter videre samarbeid for å løse skisserte områder, og at nødvendige søknader må sendes og godkjennes før arbeid starter opp. Innkomne uttalelser knyttet til temaer for detaljplanen vil bli vurdert i denne og ikke i dette dokumentet.

Rullestad & Skromme Energi er enige med Etne kommunes innspill og vil beholde trasé for Bordalen over jordet til gnr. 102, brn. 3. Tiltakshaver kommenterer at mange av innspillene fra fylkeskommunen går på utbyggingen av selve kraftverkene og ikke nettilknytningen. Når det gjelder kulturminner mener Rullestad & Skromme Energi at de ikke kan se at kabler og grøfter kommer i direkte konflikt med disse. Angående brokryssinger vil tiltakshaver etterstrebe å gjøre disse så lite skjemmende som mulig. Rullestad & Skromme Energi tar kommentaren fra Statens vegvesen til etterretning og vil holde tett dialog med vegvesenet i gjennomføring av prosjektene.

NVEs vurdering av søknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE kan gi konsesjon til et anlegg dersom de samlede positive konsekvensene av tiltaket er større enn de negative for samfunnet. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

NVE vurderer om Rullestad & Skromme Energi skal få anleggskonsesjon for de elektriske anleggene som er omsøkt for de tre aktuelle kraftverkene.

Behov

Tiltaket er nødvendig for å tilknytte kraftverkene, som fikk endelig vassdragskonsesjon fra daværende Olje- og energidepartmentet den 9. desember 2016, til strømnettet. Kraftverkene er planlagt bygget i perioden 2024-2026.

NVE forutsetter at Rullestad & Skromme Energi forholder seg til kravene gitt i gjeldende vassdragskonsesjon.

Småkraft opplyser at Fagne har bekreftet tilknytning av kraftverket, og at det er kapasitet i overliggende nett. Avtalen om nettilknytning er oversendt NVE.

Virkninger for miljø, naturverdier og samfunnet

Bordalen kraftverk tilknyttes overliggende nett via en omtrent 1350 meter lang 22 kV jordkabel. Kabelen vil følge eksisterende veier, gå i trekkerør klamret til brofundamenter, gjennom dyrket mark og krysse under E134.

Kvernhuselva kraftverk tilknyttes nettet via en omtrent 100 meter lang 22 kV jordkabel som vil følge veiskulder og kanten av et jorde, og gå i trekkerør klamret til brofundamenter.

Skromme kraftverk tilknyttes nettet via en omtrent 800 meter lang 22 kV jordkabel som primært følger langs Rullestadvegen og Skrumssvingen og over noe utmark til avtalt nettstasjon for tilknytning.

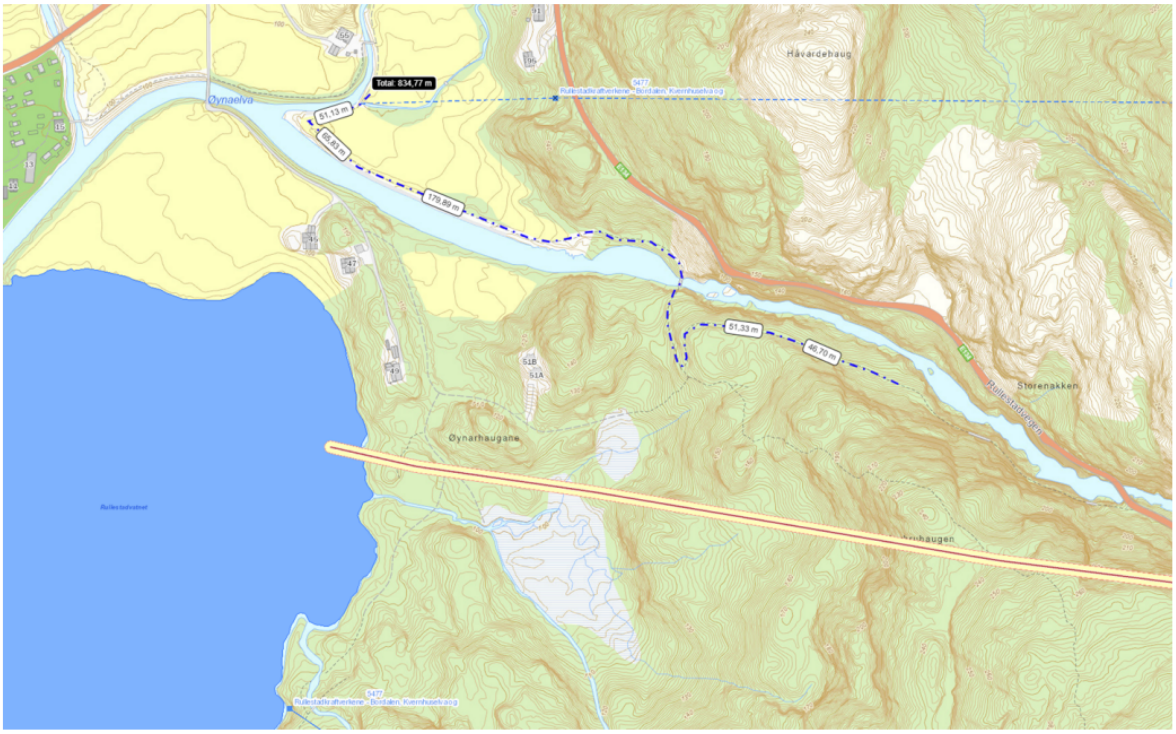
Søknaden beskriver virkninger for miljø og samfunn for tilknytningen av alle de tre kraftverkene.

Kulturminner

Det er SEFRAK-registrerte bygninger i nærheten av anleggsområdene ved Rullestad og Skromme. Mellom Fjæra (Åkrafjorden) og Håra (Røldal) er det registrert en automatisk fredet ferdselsvei/slep. Like vest for der Rullestadvegen krysser Øynaelva er det lokalisert et automatisk fredet kulturminne av typen dyrkningsflate datert til eldre jernalder.

Vestland fylkeskommune skriver i sin uttalelse til planene at kabler og rørgater vil være synlig, og ber om at kabelføring under bro gjøres på en måte slik at det ikke blir skjemmende. Fylkeskommunen ønsker også krav om tilpasning til kulturmiljøet gjennom utforming og materialbruk etter lokal byggeskikk og stedegne materialer. Småkraft skriver at de vil etterstrebe at brokryssing med kabel skal skje på en så lite skjemmende måte som mulig, enten ved tildekking av kabelkanaler eller støpe inn kabelkanal i brodekke. For kommentarene som viser til tilpassing etter lokal byggeskikk vises det til behandlingen i detaljplan.

Fylkeskommunen har hentet en beskrivelse på en gammel ferdselsvei fra kulturmiljøplanen for Etne, hvor det står «fra før fantes det en enda eldre kløvveg gjennom juvet (Rullestadjuvet)» og «Den om lag to kilometer lange kløvvegen ned Rullestadjuvet stod ferdig i 1870». Småkraft skriver at de har befart området der den gamle ferdselsveien skal ha gått, og mener kartfestingen fra Kulturminnesøk er feil.

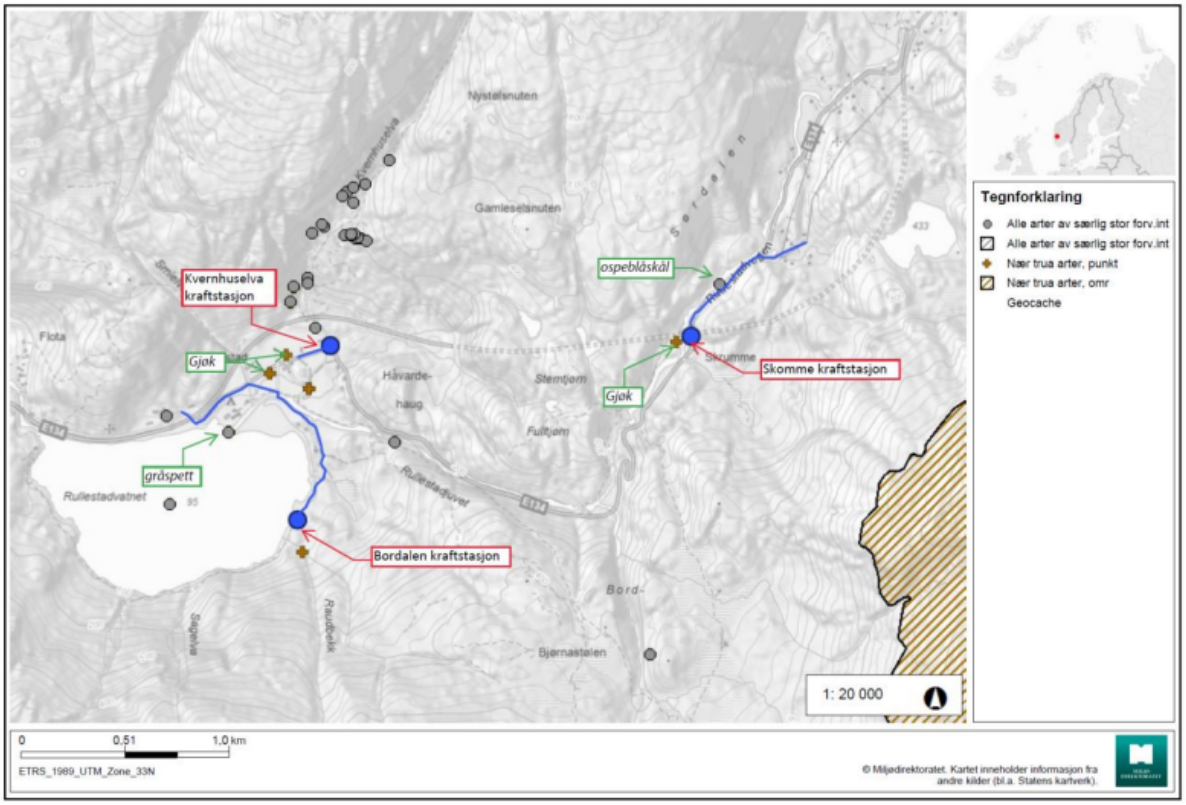

Kart 4: Rullestad & Skromme Energi mener kulturminnet med gammel ferdselsvei/slep går langs blå stiplet strek, og ikke rød linje med gult omriss. Kilde:

NVE vurderer konsekvensene fra elektriske anlegg og kabler som noe negative for kulturminner i anleggsfasen, men ubetydelige i driftsfase da jordkabler ikke vil synes og de øvrige anleggene står inne i kraftstasjonen. NVE vurderer at utforming og materialbruk for bygg hører til i behandling av detaljplanen for selve kraftverksutbyggingen. NVE anser det som ganske lite sannsynlig at kulturminnet med gammel ferdselsvei går i en rett linje, slik kartfestingen antyder. NVE mener det er mer sannsynlig at ferdselsveien har gått slik Småkraft har skissert, som i stor grad ligner beskrivelsene hentet fra kulturmiljøplanen til Etne. NVE vurderer at kabeltraseen for Bordalen ikke får konsekvenser for det automatisk fredete kulturminnet, gammel ferdselsvei.

Naturmangfold

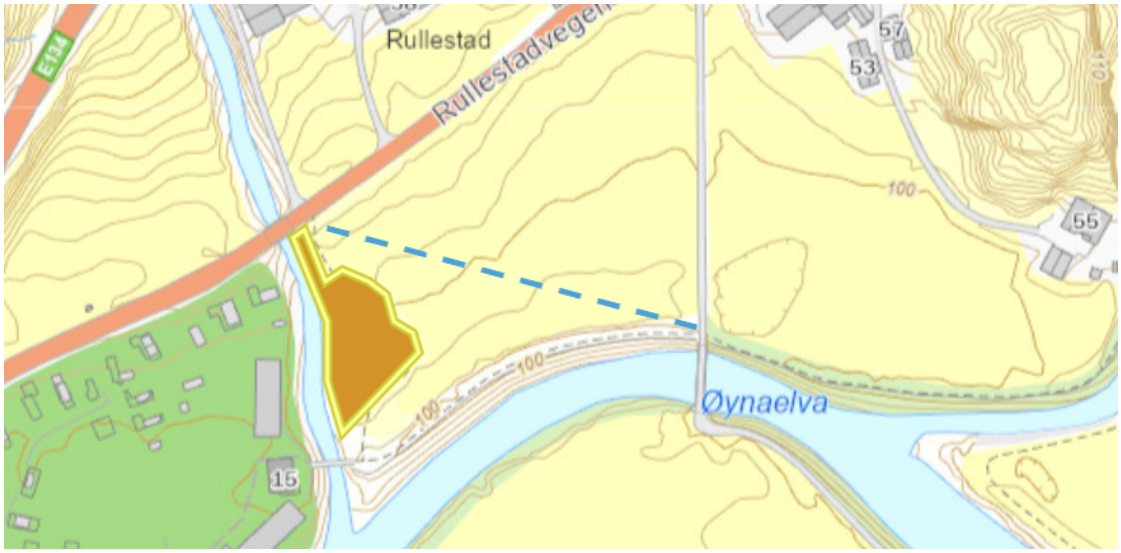
Fugleartene gråspett (LC, art av nasjonal forvaltningsinteresse, taksvale (NT) og gjøk (NT) er registrert i tiltaksområdet. Gråspetten er registrert i elveosen ved Rullestadvannet, om lag 6-700 meter fra kraftstasjonene til Bordalen og Kvernhuselva. Gjøk er registrert i nærheten av samtlige kraftverk.

Kart 5: Oversikt over plassering av kraftstasjoner og 22 kV jordkabler i Rullestad, sammen med truede arter og arter av særlig stor forvaltningsinteresse. Kilde: Rullestad & Skromme Energi sin konsesjonssøknad.

Sopparten ospeblåskål (VU) er registrert på vestsiden av Rullestadvegen nord for Skromme. Registreringen ligger nede mot Dalelva, omtrent 20 meter fra kantsonen til Rullestadvegen, hvor jordkabelen fra Skromme kraftstasjon er planlagt. NVE vurderer at kabelgrøftens bredde inkludert anleggsarbeid ikke vil gi særlige negative konsekvenser for arten.

Det er registrert et område med lauveng innenfor utvalgt naturtype, slåttemark. Lokaliteten har svært stor verdi og er markert i området Halvfjordingen ved Rullestad, mellom Rullestadvegen og Øynaelva inntil Smielva. Jordkabelen for Bordalen kraftverk er planlagt som vist på kartet under. NVE vurderer at det er behov for å sikre at tiltaket ikke får negativ konsekvens for naturtypen, og vil sette vilkår om at lokalitetens areal markeres i kart som benyttes i forbindelse med anleggsarbeid, og gjøres godt kjent for entreprenører for å unngå skade.

Kart 6: Lauveng, av den utvalgte naturtypen slåttemark, vises på kartet som en oransje polygon med gult omriss. Omsøkt jordkabeltrasé vises med blå stiplet strek. Kilde: NVE Atlas.

Naturmangfoldloven § 7 krever at NVE legger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når vi vurderer om det kan gis tillatelse til tiltaket. NVE vurderer at den samlede dokumentasjonen som foreligger gir tilstrekkelig grunnlag for å drøfte og vurdere effekten tilknytningen av kraftverkene har på naturmangfoldet ut fra sakens omfang og risikoen for skade, i samsvar med naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet som fremgår av naturmangfoldloven § 9 ikke kommer til anvendelse i denne saken. NVE har vurdert den samlede belastningen, jf. naturmangfoldloven § 10, av eksisterende og planlagte tiltak i tiltaksområdet. Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. NVE har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger for naturmangfoldet. I naturmangfoldlovens § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. Vi viser til vurderingen av vilkår om kartfesting av utvalgt naturtype i forbindelse med anleggsarbeid som skal gjøres godt kjent for entreprenør. På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

Samlet sett vurderer NVE at løsningen tiltakshaver har søkt om gir små negative virkninger for naturmangfold i anleggsfasen, særlig for fugl, men ubetydelige virkninger i driftsfase.

NVE vurderer planene slik de er fremlagt til ikke å kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven. NVE minner også om at vannressursloven § 11 setter krav om at det skal opprettholdes et naturlig vegetasjonsbelte langs bredden av vassdrag.

Elektriske anlegg i kraftverk

Transformator og generator skal plasseres inne i kraftstasjonene. NVE mener disse tiltakene vil ha begrensende visuelle virkninger, eller påvirkning av natur eller miljøverdier. Kabel mellom kraftstasjon og inntak følger rørgaten til vannkraften eller tunnel, og NVE vurderer at den får ubetydelige virkninger utover det byggingen av rørgater og vannveistunnel allerede utgjør.

Konklusjon

NVE mener fordelene ved å knytte kraftverkene i Bordalen, Kvernhuselva og Skromme til strømnettet er større enn ulempene og at Rullestad & Skromme Energi AS bør få konsesjon til dette. I medhold av energiloven § 3-1 gir NVE Rullestad & Skromme Energi AS tillatelse til å installere elektriske anlegg i Bordalen, Kvernhuselva og Skromme kraftverk, samt å knytte disse til eksisterende distribusjonsnett med 22 kV jordkabler.

Vi minner om at tilsyn med bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget er tillagt NVEs miljøtilsyn for vassdragsanlegg. Utgifter forbundet med NVEs tilsyn dekkes av konsesjonæren.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

NVE ber om at dette brevet så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Torgrim Skogheim
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:
RULLESTAD & SKROMME ENERGI AS

Kopimottakerliste:
STATENS VEGVESEN
ETNE KOMMUNE
STATNETT SF
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Vest
Telenor Kabelnett
SMÅKRAFT AS
SMÅKRAFT AS - Bård Kvinge
FAGNE AS
STATSFORVALTAREN I VESTLAND
VESTLAND FYLKESKOMMUNE
ÆGE ENERGY AS - Kristine Klementsen

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs - epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.